

Délividék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut. 28.	
Telefon: 308.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hozva	
egész évre	14.00
három évre	2.20
negyed évre	2.60
egy hónapra	1.20
Védőpostán külföldre	
egész évre	17.00
három évre	6.70
negyed évre	4.30
egy hónapra	2.00

Buvárhajóink működése.

Berlin, okt. 18. A Wolff-ügynökség jelenti: A német buvárhajók az északi hadszíntéren ismét újabb 16.000 brutto tonna hajóteret sülyesztettek el.

A törvényhozó testület ülésezése

A Déli Telegraph jelenti Pétervárról: A törvényhozó testület választását november 25-ére tüzték ki. A testület első ülését december 13-án tartja.

Pogrommok Tambowban.

Stockholm, okt. 18. Tambowban újabb pogrommok voltak.

Ösel teljesen a németek birtokában.

A német nagyvezérkar jelentése: Nyugati harctér: Tegnap tíz ellenséges repülőgépet és egy kötött léggömböt lőttünk le. Bülov hadnagy huszonharmadik, Böhme hadnagy pedig huszadik ellenfelét terítette le légi harcban. Dünkirchent repülőink újra és megállapított tűzhattással bombázták. Ellenséges repülők nyílt városok ellen intézett bombatámadásainak viszonzásául bombákat dobunk a francia hadműveleti területen belül fekvő Nancy városra. Nagyobb tüzvészeket idéztünk elő.

Keleti harctér: Csapatunk a Sworbe félszigeten még ellenálló ellenséges erőket legyőzték. Ösel szigete ezzel teljesen birtokunkban van. A zsákmány növekszik. Tegnap több mint 1100 foglyot szállítottunk be.

Tengerészeti haderőink Öseltől északra és a rigai öbölben orosz rombolókkal és ágyunaszádokkal harcot vívtak, amely reánk nézve kedvezően végződött. Az ellenséges hajókat anélkül, hogy veszteséget szenvedtünk volna, visszatérésre kényszerítettük.

Tengerészeti léghajóink bombázták Pernaut. Itt nagy tüzvészek törtek ki.

A szárazföldi arcvonalon a harci tevékenység feléledt. Az oroszok előrenyomuló portyázó-osztágait elűztük.

Általános sztrájkot proklamáltak Moszkvában.

Stockholm, október 18. Az extrémisták Moszkvában proklamálták az általános sztrájkot. A koalíciós kormány ellen nagy tüntetéseket rendeztek. A kormány attól fél, hogy a moszkvai válság az élelmiszer hiány miatt, amelyen most sem tudnak segíteni, még jobban ki fog élesedni.

Ki az oka Ösel elfoglalásának?

Bécs, október 18. A Morning Post szerint Ösel szigetének megszállását a balti flotta szervezetlensége és gondatlansága okozta. Péterváron pánik tört ki. A pályaudvarokon sok száz ember tolong, hogy az ország belsejébe meneküljenek.

Polgári hadikötelezettség Hollandiában.

Bécs, okt. 18. Hágából táviratozzák, hogy a Hollandsch Nieuwsbureau jelentése szerint Hollandia térvény útján be akarja vezetni a polgári hadikötelezettséget.

Szent István király végrendelete.

Írta: Dr. Kazaly Imre.

II.

S minthogy kezdetben a keresztény hit sem vert még szét gyökeret az egyes alattvalók keblében; s mivelhogy a nép körében még ott lapangtak pogány magyar papok, táltosok, igricek és regösök, akik régi előnyeiktől, kiváltságaiktól és jövedelmeiktől megfosztatva azon mesterkedtek, hogy a magyar népet a régi pogány hitre visszacsábítsák s e célból ócsárolták a ker. vallást, magasztalták a régi szép időköt, amidőn Hadurtimeádvá, nem kellett a ker. papok javára tizedet fizetni, midőn nem nagy falakkal bezárt sötét templomokban, hanem a szabad természet ölen imádhatták az Istent. Nem kellett állandóan egy helyben, kőből épült házakban lakniok, hanem szellős sátraikat ott verhették fel, ahol nekik tetszett. Amikor nem kellett ekével turniok a földet, hanem dicső csatákat vívhattak az ellenséggel. Nem is lenne nehéz visszavarázsolni a régi szép időköt, csak a király udvarából kellene elűzni a külföldieket, akik itt uraskodnak, hatmaskodtak s akik a magyar nyelvet nem méltatják arra, hogy megtanulják s akikkel csak tolmácsok útján lehet érintkezni.

A magyar népnek ezt az ellenszenvét az idegenajku külföldiek iránt óhajta elsősorban sz. István megszüntetni, midőn azt hangsúlyozta, hogy az egynyelvű nép gyenge. Mintha csak azt mondta volna e sz. király: Kedves magyarjaim, tinektek bajos lesz boldogulnotok, bajos lesz a ker. hit és művelődés terén a szomszédos ker. népekkel lépést tartanotok, ha a köztetek élő külföldiekkel meg nem barátoktok. Századok elröpülhetnek fölöttetek anélkül, hogy tökéletesebbekké válhatnátok, előre haladnátok.

Megőrizhetitek ugyan régi erényeiteket, de meg fogtok maradni ősi hibáitokban, ősi bűneitekben is, ha csak az idegenajku népekkel nem versenyezve, azok jó tulajdonait el nem sajátítjátok. Rá vagytok utalva, hogy a külföldiekkel érintkezettek. Tehát csak örülhettek amiatt, hogy külföldiek is tartózkodnak hazátokban. Alkalmat szolgáltat ez nektek arra, hogy idegen nyelveket is megtanulhassatok. Az iskolában elsajátítható latin nyelv ugyan nagy segítséget nyújt nektek arra, hogy az idegenajkuakkal érintkezhessetek, de nagy előnyökre fog szolgálni, ha a szomszédos népek nyelvét is igyekeztek megtanulni, hogy így az idegenajkuakkal otthonukban is, avagy külföldön járva, saját nyelvükön beszélhessetek. Legyetek tehát barátságosak a külföldiek iránt. Ne várjátok, hogy a nálatok letelepült összes idegenajkuak megtanulják a magyar nyelvet, hanem inkább ti is törekedjétek az ő nyelvüket elsajátítani, mert ezáltal könnyebbé válik az idegenajkuaknak a magyar népbe való beolvadása.

Hisz már a honfoglalás előtt többféle nem magyar ajku nép csatlakozott hozzátok; voltak és vannak ma is köztetek besenyők, bulgárok, palócok, kunok, jászok, kazarak, üzebégek. Ezek a másajku népek nagy segítséget nyújtottak nektek a honfoglalásnál. Később is ugyan ezeknek az idegenajkuaknak társaságában vívtátok fényes győzelmeiteket. Ezek a nem magyar ajkuak lassankint és észrevétlenül meg fognak magyarosodni. Csak nevük marad fenn, nyelvük elenyészik. De megmarad az erkölcsi haszon is, amit ezek az idegenajkuak a magyar nemzetnek szolgáltatottak.

(Folyt. köv.)

A tisztviselők disznóval való ellátása.

A miniszteri rendelet értelmében minden család hízalhat saját szűkségletének fedezésére két disznót — a hatóság által kiállított engedély alapján. Ennek a rendeletnek hátránya az a körülmény, hogy számtalan család — különösen a tisztviselő-családok — soha nem foglalkoztak disznóhizlalással. Már pedig a jelenleg érvényben lévő rendelkezések értelmében disznót senki sem vásárolhat. Mindenkinek gondoskodnia kell a disznóhizlálásról.

A szabadkai tisztviselők legnagyobb része úgy segít ezen a bajon, hogy hatósági engedély alapján másokkal hízaltnak sertést. Ebből a szempontból a helyzet elég kedvezően alakult ki, mert Szabadkán sokan akadtak olyanok, akik szívesen hízalnak disznót a tisztviselők részére, azt maximális áron átengedik. Ezt annál is inkább megteszik, mert sokan már a rendelkezés érvénybe lépése előtt foglalkoztak sertések hízalásával.

Most egyszerűen hatósági átirással intézik el az ügyet, miáltal azok, akik nem foglalkoztak és nem is foglalkozhatnak disznóhízalással, szintén hozzájutnak kész sertésekhez.

A néppárt és a keresztényszocialista párt fuziója.

A soproni néppárti gyűlésen Molnár János prelátnak, a néppárt alelnökének bejelentette, hogy a néppárt és a Giesswein-féle keresztényszocialista párt között az összeolvadásra vonatkozó tárgyalások befejeződtek s olyan megállapodás jött létre, hogy a két keresztény párt egyesül, csupán az új név meghatározásán folytak még tárgyalások. Mint értesülünk, a fuzió folytán alakuló új párt neve „keresztény szocialista néppárt” lesz.

A mint örömmel halljuk a szétforgácsolt katolikus politikai erők egybeolvadásának ezt az első lépését, annál jobban sajnáljuk, hogy a munkapártnak Zichy János gróf körül tömörült részével nem sikerült a megegyezés s a néppárt és Zichy János között a tárgyalások — nem vezettek eredményre. Károlyi József gróf főispán által felvetett „keresztény koncentráció”-tól tehát még nagyon messze vagyunk, noha az idők égetően sürgetik az összes nyíltan keresztény politikai erők mielőbbi egyesítését.

A parlament porondján már most is 50—60 tagból álló kompakt keresztény párt küzdhetne, ha a keresztény politikusok kölcsönös megértéssel törekednének a vállvetett, közös munkára. Nagyon különösnek találjuk, hogy mikor a néppárt a mostani kormányt támogató pártok között még a demokratá párttal is megtalálja az együttműködés módját a „blokk”-ban, addig a Zichy-féle frakcióval nem tud megegyezésre jutni, noha nem hiszük, hogy a választójog kérdésében Zichy János merev magatartást tanúsított volna.

Epen Zichy frakciójának csatlakozása hozhatná meg világi intelligenciánknak az új keresztény párt köré való tömörülését s ez mindennél fontosabb.

A tanár és a béres a Bácskában.

— Melyiknek jobb a fizetése? —

Mind a két eset ezen a héten történt. Egy szabadkai tanár kért valamicske fizetésjavítást, vagy háborus pótlékot, vagy rubasegélyt vagy akármit, szóval azt akarta, hogy 166 korona 66 fillér havi fizetését egy picurkát emeljék fel, mert egy csipetkét emelintettek már a hosszú háboru alatt az árdrágítók is az élelmiszer. a ruha, és a jó Isten tudja még, mi mindennek az árán.

Az iskolát fenntartó hatóság, tetszik tudni, mit választott a tanárnak? Reméljük, mindenki sejteti, hogy manapság, 1917-ben 166 koronából nem lehet megélnie egy művelt embernek. Különben ehhez nem is kell műveltség. Ha a legteljesebb műveletlenségben levő embernek nyomunk ma a kezébe hónap elején 166 koronát és azt mondjuk neki, hogy éljen meg belőle jövő elejéig, hát a szemünkbe röhög, még ha véletlenül éppen február elején adjuk is neki a pénzt (február tudvalevően a legrövidebb hónap, abban legjobb-

ban lehet kijönnie fizetéséből a hivatalnok-embernek). Egy évnél tovább élt ekkora fizetésen a tanár, mert a fenntartó hatóság azt felelte kérelmére, hogy *nincs fedezet*, nem lehet javítani a fizetésen.

A tanárt a napokban olyan helyre vitte sorsa, ahol éppen hivatalosan állapították meg, hogy egy béresnek a Bácska egyik falujában mennyi volt a havi fizetése (nem évi!) ebben az évben. Ott szomorúan vette tudomásul, hogy annak a kevés igényű, 60 éven felüli öreg béresnek 200 (kettőszáz) korona volt készpénzben a havi fizetése.

Azt hiszik talán, hogy a tanár kétségbeesett, mikor ezt megtudta? Szó sincs róla! Tovább tanítja mosolygós arccal a diákokat havi 166 koronáért, kiszipolyozóinak legnagyobb öröme, csak azért, mert tanárnak, illetve művelt embernek *nem illik* sztrájkolni, nem illik holmi rut anyagias érdekekért lármázni.

A Horvát Bank szállót vásárol.

Kitünően ment a háboru előtt Rimanóczy Béla cirkvenicai szállodája, a Miramare, amelyet tömegesen kerestek fel a vidékiek kivül a pestiek is. A háboru azonban minden további prosperálást lehetetlenné tett, hiszen hadműveleti területté vált Cirkvenica. Szívesen eladta volna a nagy áldozatok árán felépített s nagy remények között üzembe helyezett szállót, de hát ki vásárolt akkor szállót a tengerparton? Még 300

ezer koronáért se került volna rá vevő, ha egyáltalán szó lehetett volna az eladásról.

Azóta azonban a viszonyok változtak, a föld, ház és birtokvásárlási kedv nagy lendületet vett, a háboru végét érzi mindenki, s így nem csodálatos, hogy a Horvát Országos Bank 630,000 koronát ajánlott a pompás Miramareért, amelyet Rimanóczy Béla elfogadott. A vételárát készpénzben fizeti a bank.

Hol van Kriszháber?

— A 10 koronás tanu históriája. —

Oresics Jakab disznókereskedő, verusicspusztai lakos f.évi augusztus 5-én büntető följelentést adott be. Singer Béla dr. ügyvéd útján a szabadkai járásbíróshoz Kriszháber Adolfné ellen mert Kriszháberné, mikor Oresics Julius végén egyik este betért az Erzsébet-szálló éttermébe vacsorázni, nem szolgálta ki és azzal vádolta, hogy az urát Oresics elverte. Rágalmazás és személyes szabadságának megsértése miatt tette Oresics a följelentést, mert minden jogos ok nélkül Kriszháberné az étteremben levő egyik 86-os őrmesterrel öt letartóztatta és az odahívott katonai készületséggel a rendőrségre vitette. Kriszháberné a bíróság előtt azzal védekezett, hogy a letartóztatást azért eszközölte, mert urát Oresics megverte. Szücs Jusztira, mint tanura hivatkozott. Őt is kihallgatták, csak hogy kihallgatásajalmával kikerült, hogy Kriszháber Adolf tanította ki, mit valljon. Hamis vallomását pedig 10 koronával díjazta.

Az ügyészi megbízott, dr. Crainiceanu Mihály, akkor hamis tanúzásra való rábírási vétsége miatt indítványozta, hogy a tárgyalási jegyzőkönyv hiteles másolatát, a bünjelként lefoglalt 10 K-val együtt a kir. ügyészség tegyék át. — A bíróság ebben az értelemben határozott. Az így két részre szakadt Oresics-Kriszháber ügy első részét már letárgyalták s Kriszháber Adolfné rágalmazás és sze-

mélyes szabadság megsértésének vétsége miatt 100 korona pénzbüntetésre ítélték, tovább az összes perkoltség megfizetésére kötelezték.

Férjének, Kriszháber Adolfnak hamis tanúzásra való rábírási-vétsége ügyében tegnap lett volna a főtárgyalás a szabadkai kir. törvényszéken. A törvényszéki teremben Kriszháber ismerősei közül többen megjelentek, abból a célból, hogy rég nem látott barátjukkal találkozhassanak. Ez a vágyuk azonban nem sikerült, mert az utolsó pillanatban tudták meg, hogy Kriszhábert, aki Budapesten van vizsgálati fogságban (a multkor detektívek tartóztatták le egy pesti ügye miatt) nem tudták előállítani a tárgyalásra melyet ezért elhalasztottak.

Litka Bioskop

Beregi Oszkár

négy napos vendéjátéka! !

A Gólyakalifa.

Babits Mihály drámája 5 felv.-ban.

Be mutatóra kerül szerdán és csütörtökön.

Kezdeté d. u. 5 és este 8 órakor.

A munkapárti képviselők és a feministák

Hirt adtunk arról az alakulásról, mely szombaton este történt meg a szabadkai kereskedelmi egyesület helyiségében. Akkor alakult meg a Feministák Egyesületének szabadkai csoportja és ez alkalommal a szabadkai feministák táviratot intéztek a város két országgyűlési képviselőjéhez is, kérvén őket arra, hogy támogassák a nők érdekében folytatott igazságos és jogos mozgalmat. Egyszersmind felszólították, hogy amennyiben politikai felfogásuk engedi, támogassák a nők választógosi akcióját. Vojnits Sándor báró. v. b. t. tanácsos most válaszolt, szintén táviratban Krausz Lenkének, a szabadkai csoport ügyvezető elnökének. A távirat szövege a következő:

— Nagyon szerencsésnek fogom magamat érezni, ha alkalmam nyílik érdekükben — amennyire azt elvi álláspontom engedi — megfelelően közreműködni.

Mi ebből az értesítésből úgy vesszük ki, hogy Vojnits Sándor báró irányt akar mutatni azoknak a munkapárti politikusoknak, akik azt hiszik, hogy a haladó eszméket nem lehet összeegyeztetni elveikkel. Manapság már mindenkinek látnia kell, hogy támogatásra érdemese a nők törekvései; nem lehet, hogy a nőkről, a sok aszszonyi kérdésről, a nők nélkül tárgyaljanak igen fontos kérdéseket. Nem tartjuk rossz eszmének, hogy ezt a munkapárt egyik alelnöke is ilyenformán hirdeti.

Orgazdaságért

egy évi börtön.

— Zsákszámra lopták a buzát, babot és a zabot. —

(Saját tudósításunk.) Egy egész tolvaj- és orgazdaszövetkezet föllött itélkezett tegnap a szabadkai kir. törvényszék. Nagybaracsán még a mult év szeptember végén Ripp Henrik bezárt gabonaraktrából ellopott 3 legény 6 zsák buzát, 6 zsák babot és 1 zsák zabot. A két fiatalkoru, 17 éves legény egy harmadik társával, Keresztes Péterrel követte el a lopást és a lopott holmit eladták Szabó Péterné korcsmárosnának.

A tárgyalás folyamán beigazoldott, hogy a legények, a két fiatalkoru, akik becsületes családok gyermekei, nem mertek volna lopni. ha rá nem beszélék őket; egyrészt pajtásuk, Keresztes Péter (csúfneven Cukor), másrészt pedig a korcsmárosné volt az oka a 6 bünüknek, mert a zsákoként több alkalommal, nem egyszerre, lopott gabonát és babot mindig ő vette meg tőlük és annak az árát a legények néha el is mulatták.

Ezért a bíróság őt is ítélte el legerősebben, amennyiben orgazdaságért egy évi börtönt mért ki rá. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, de az asszony és védője Klein Mór dr. felebbeztek. Keresztes Péter, aki katona, 6 hónapi börtönbüntetést kapott, de föllebbezett ellene. A két fiatalkoru egy évi próbaidőre bocsátotta a bíróság és Szabó Józsefné, Szabó Péterné, Bárányos János orgazdasággal vádoltakat fölmentették. Ezek az ítéletek mind jogerősek.

NAPI HIREK.

— **Kitüntetések.** A *Signum Laudis* kaptá a kardokkal Frankl István 8. huszárezredbeli tart. hadnagy. Másodszor kaptá a *kisezűst* vitézségi érmet Djercsán György tart. őrmester a 6. honvéd gyalogezredben. Ugyanezt előző kapták: Kolozsvári Lajos őrmester és Mink Jakab őrvezető a 6. honvéd gyalogezredben, továbbá Popescu János tart. hadnagy, Dörner József főszámvevő, Karip Mihály szakaszvezető, Nagy József I. osztályú patkolómeister, Nagy András őrmester, Kalmár Sándor, Maródi István és Tóth Döme Dániel huszárok, a 4. honvéd huszárezredben. Bronz vitézségi érmet kaptak; Wagner Fülöp tart. 6-os honvéd és Ritz József szakaszvezető, Kits Jakab tizedes, Foreczek Jenő járőrvezető, Sajó János, Kovács Ferenc huszárok, Szabó Mihály, Sándor Antal népfőlkéző huszárok, a 4. honvéd huszárezredben.

— **Hazavezenyelték egy aranyérmes bácskai hőst.** Királyunk nemes gondolkodása ismét egy bácskai hősnak hozott szabadságot. Elrendelte tudvalevően a király, hogy azokat a hősokeket, akik arany vitézségi érmet kaptak, haza kell küldeni a frontról. Ezek ugyanis rendszerint olyan merész emberek, hogy vakmerőségükben sokszor játszanak életükkel. Már pedig éppen az ilyen derék, vállalkozó emberek életére a legnagyobb szükség van. Most arról értesülünk, hogy *Ambil* Alajos őrmestert, ahogy megkapta az arany vitézségi érmet, hazavezenyelték hazájába, Bácsalmásra. Így nyernek életet, akik a halállal játszanak.

— **Tonelli Baján.** Tonelli Sándor kereskedelmi és iparkamarai főtitkár Baján volt és tárgyalásokat folytatott dr. Vojnics Ferenc polgármesterrel a Baján meghonosítandó háziipar dolgában, azonkívül tanácskoztak arról is, hogy miként juttassák munkához azokat a nőket, akik eddig varrással és himzéssel foglalkoztak, de munkájukat abba kellett hagyniok, mert nem kapnak cénát és himzőpamutot. Reich Vilmos Tonelli tiszteletére ebédet adott, amelyen Tonelli a háboruból a békébe való gazdaságpolitikára vonatkozó terveit adta elő és egy messze kiterjedő ipari és kereskedelmi programot adott, amelyet már előzőleg Földes Béla átmeneti miniszterrel is ismertetett, aki ezt a programot helyesnek ismerte el és megbizta Tonellit részletes tervek kidolgozásával. A polgármester a főtitkárt a város legmesszebb menő támogatásáról biztította.

— **A hadbavonult tanítók helyettesítése.** A katonai felmentések revíziója folytán ismét számos népiskolai tanítónak kell bevonulnia katonai szolgálatra, miért is gondoskodásnak kell történnie helyettesítésükről. Ebben az ügyben a belügyminiszter a kultuszminiszter kérésére körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, akiket felszólít arra, hogy támogassák a helyettes tanerőket. A körrendelet utasítja a közigazgatási hatóságokat, hogy egyfelől a maguk hatáskörében való céltudatos intézkedésekkel, másfelől pedig a közönségre való

befolyásuk latbavetésével siesse-nek a helyettes tanerők segítségére az elhelyezés és az élelmezés biztosítása körül.

— **Mi az igazi demokrácia?** Szombaton este 7 órakor *Bokányi* Dezső ismét előadást tart a városi színházban „Mi az igazi demokrácia” cím alatt.

— **Emelik a gabona árát.** Pest vármegye közigazgatási bizottsága kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy már most előre állapítsa meg az 1918-ik évi gabonatermés árát és pedig emelje föl. Ezt tegye közhírré mielőbb, mert ez buzditólag hat arra nézve, hogy minél többet buzát és rozstot vessenek. A közigazgatási bizottság arra a meggyőződésre jutott, hogy a kisgazdák az utóbbi két év alatt folyton kevesebb és kevesebb földet vetnek be kenyérmagvakkal, inkább főzelékföldet, takarmányrépát, paradicsomot termeltek, mert ez háromszor annyi haszonnal jár, mint a buzatermelés.

— **Kereskedők tömegszállítására.** A kereskedelemügyi miniszter az iparkamarához és a kereskedelmi érdekeltségekhez leiratot intézett, melyben kéri, hogy a vasuti forgalom megkönnyítése érdekében az összes kereskedők és iparosok legyenek segítségére az államvasutaknak. Olyan szállításköznél, melyek gépkocsin vagy szekéren is lebonyolíthatók, a vasutat ne vegyék igénybe. A kereskedők maguk között szervezzék meg a tömegszállításokat és csak annyi kocsit rendeljenek meg, amennyit idejére ki tudnak rakni. Magánutazásait mindenki lehetőleg korlátozza.

— **Nincs papíros a bankjegyek nyomásához.** Oroszország helyzete napról-napra reménytelenebb, olyanaira, hogy az emberek létfenntartása már már kérdésessé válik. A másik súlyos veszedelem a pénzügyi helyzet, amelyet egy örült ember álmához hasonlíthatunk. A papírpénzt olyan örült tömegekben nyomtatják, hogy most már papírosnak is híjják vannak és csak 250 rubeles bankjegyeket nyomtatnak.

— **A Diktátor címen mutatja be holnap pénteken délután és este a Korzó-Mozi az első Ellen Richter szenzációs filmet.** Rendkívül izgalmas, lebilincselő történet ez, mely a cári Oroszország életét tárja fel egy drámaian forró cselekmény keretében. A grandiózus filmet mesteri módon Eichenberg rendezte, megkapó felvételek pazar gazdaságával. A film Szabadkán is méltán számíthat a legnagyobb érdeklődésre. Pénteken kívül még szombaton és vasárnap kerül színre a Diktátor.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platínafogak, koronák és hidak, ugyazintén szápadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombálások.)

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus. Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 581.

— **Ezer métermázsa kristálycukor méheknek.** Wekerle Sándor pénzügyminiszter, tekintettel az országserzte, de különösen a Nagy Alföldön uralkodott nyári nagy szárazságra, amely lehetetlenné tette, hogy a méhek a téli idényre a kellő táplálékot összegyűjtsék és ezért máris több ezer méhcsalád elpusztult, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület ismételt közbenjárása folytán az inséges méhcsaládok etetésére 1000 métermázsa kristálycukrot engedélyezett az Országos Magyar Méhészeti Egyesületnek a méhészek között leendő szétosztás végett.

— **Testi fogyatkozásos hadiárva elhelyezése.** A Nyomorék Gyermek Országos Otthona (Budapest, VII., Mexikói-ut 63) harminc olyan szegényorsu 6—14 éves fiu hadiárvaát vesz fel, akit testi fogyatkozása miatt családi körben tartani nem lehet. Ezek ellátási költségeit az Országos Hadigondozó Hivatal fedezi. A pályázati kérvényt, amelynek felszerelésére nézve a hivatalos lap 234. számában közölt hirdetés ed felvilágosítást, az Otthonhoz kell október 25-ig benyújtani. Esküros, hülye, siketnéma és vak fiuk nem vehetők fel.

— **A cukor.** (Panaszos levél.) Igen tisztelt Szerkesztőség. Sziveskedjék a főispán ur figyelmét felhívni arra a rettenetes állapotra, hogy augusztus 20. óta egy csöpp cukrot sem kapott a szabadkai közönség. Két hónapja cukor nélkül van ezer és ezer szabadkai sokgyermekes család, pedig a gyermekeknek mindennap kell cukor a tejszó, kávéba stb. Tudom, hogy a napokban szállítási nehézségek miatt nem jön a cukor, de hát az augusztusi cukornak csak októberben kellene megjőnie? Lehetséges, hogy más városokban ez így történt. A főispán ur közbelépésére volna itt is szükség, mert teljesen türelmetlen a városi vezetőségnek ez az indolenciája az adófizető lakossággal szemben. Tisztelettel: K. L.-né.

— **Megfogott pálínkáfőző.** Gábor János tanyai szélmalmos egyik éjszaka tanyáján főzte kukoricából és búzából a jófajta „magánjárót”. Az ördög éppen akkor vitte arra felé a csendőrzőrt, amikor már vagy 12 liter votkát leeresztett és boldogan várta a pálínkát is. A csendőrző a szesz szagára betopantak Gábor tanyájára s lefogták a pálínkát a hozzávaló üstökkel és cefreshordokkal együtt. — A pénzügyőrség tiltott pálínkáfőzésért megindította a jövedéki eljárást Gábor ellen.

SPORT.

A Budapesti Testgyakorlók Köre és a Bácska mérkőzése.

Vasárnap délután 3 órai kezdettel a Budapesti Testgyakorlók Köre és a Bácska futbalcsapatai állanak ki mérkőzésre a Zombori-uti sportpályán. A BTK. csapatának erejéről beszélnek a következő adatok: A BTK. és a Nemzeti Sport-Club legutóbb megtartott mérkőzése a BTK. javára dőlt el 3 : 1 arányban. Viszont a Nemzeti Sport-Club és Bácska mérkőzése — mint ismeretes, a nemzetiek javára dőlt el ugyancsak 3 : 1 arányban. A BTK. csapata tehát határozott fölénybe áll Bácskával szemben. E kitűnő

csapat mérkőzése elé fokozott érdeklődéssel tekintenek.

MTK. és MAC. Szabadkán.

Huszonyolcadikán — vasárnap délután — az MTK. és a Bácska csapatai mérkőznek. November 1-én a MAC. csapata áll ki mérkőzésre ugyancsak a Bácska csapatával a Zombori-uti sportpályán.

Az A. T. E. és a Sz. S. E. bajnoki mérkőzése.

A vasárnap délutáni sportesemények szenzációjaként emlegetik e két csapat mérkőzését, mely a zombori-uti sportpályán fog lejátszódni. A mérkőzés délután 3 órakor veszi kezdetét szemben Bácska pályájával a temető mellett levő futballpályán. Az aradi Torna-Egyület és a szabadkai Sport-Egyület csapatainak mérkőzése elé nagy érdeklődéssel tekintenek. A T. E. a szabadkai Munkás Testedzővel szemben 1 : 1 arányban eldöntetlen eredményt ért el. Ugyanez az eredmény volt a Sport és a Munkás Testedző között. Ezzel szemben A. T. E. a legutóbb Kinizsivel megtartott mérkőzésén is váratlan eredményt ért el. A mérkőzés itt is eldöntetlen maradt, mert a gólarány ugyancsak 1 : 1 volt Kinizsi és A. T. E. között is.

Főszerkesztő: *Pinterits Károly*
igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: *Dr. Fontányi József*
ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, *Szenil Antal* Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezett könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Korzó Mozi.

SANNOM dán primadonna fellépte:

Aranyszív

dráma 3 részben. És a gyönyörű kísértő műsor. Bemutatásra kerül: 17-én szerdán és 18-án csütörtökön

Az előadások vasárnap 4,6 és 8 órakor, hétköznap 5 és 8 órakor kezdődnek.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

16. Október 19.

ELIT MOZI.

Szerdán és csütörtökön:
NAGYSLÁGER!

KIRÁLYOM

MEGHALOK

ÉRTED!

Című regényes történet.
A férfi főszerepekben:
BRUNÓ KASTNER
ÉS ERICH KAISER
TETZ arattak nagy
sikert a budapesti
OMNIA színházban.

RENDES HELYÁRAK!

**VARRÓNÓ
KERESTETIK**

toltozásra. Havi
50 korona és tel-
jes ellátás. Er-
tesítést ad reg-
geli 7-9 óráig:
CSIK DEZSŐ
k. szegényházi
gondnok, III. köri
□ □ ovoda. □ □

Viszketegség, sömör, rüh

bajt leggyorsabban elmulasztja
a Dr. Fleisch-féle eredeti

„Barnaszir“.

Nincs szaga, nem piszkít.
Mindig eredeti peccsétes dr.
Fleisch-félét kérjünk. Próba-
tégely 1:60, nagy tégely 3 kor.
- - családi tégely 9 korona. - -

Kapható Szabadkán: Decsy Gyula
„Szt. Teréz“ c. városi gyógyszeráránban
I. kör Deák-utca, Kiskápolna mellett

Vásároljon
osztály sorsjegyet

a Kunez Bankban
Szabadka, Eötvös-utca.

Hivatalos árak:

Sorsjegy: 1/8 | 1/4 | 1/2 | 1/1
Korona: 1:50 | 3:-- | 6:-- | 12:--

Egy nagyobb
borsajtó

és több

**boros-
hordó
eladó**

Nojcek Gézánál
Telefon 222.

**Használt
tankönyveket**

magas áron vásárlunk, vagy
ez évben szükségesre becse-
reljük. Mielőbb vásárolja meg
mindenki szükséges

iskolakönyveit

leszállított áron, amíg a kész-
let tart!

Tisztelettel

Lipsitz és Lampel
könyvkereskedés és antik-
várium Rudas-utca, a zsidó
templom mellett. Tele fon 604

SZÖRMÉKET

legszebben
átalakít

KERTÉSZ MIKLÓS

divatszűcs

Vörösmarty-utca 52. szám.

Jókarban levő

**Boros
hordók
eladók.**

Értekezni lehet: Pirány Sándor
dornál VI., Kálmán-u. 480.

Egy jó házból való fiút
**nyomdász
tanoncnak**
fizetéssel felvesz a
SZENT ANTAL nyomda

**A cs. és kir. 23. gyalogezred
HADIALBUMA.**

Szerkesztette:

Kun József Jenő tart. főhadnagy.

1050 haretéri kép
és rajz, 100 érde-
kes cikk és vers.

A világháború első két évében
kitüntetett és elesett 23. as hősök
írásban és képből megörökítve.

300 autogram
uralkodóktól, had-
vezérektől és ez-
redbeliektől. ::

A számos díszes kiállításu
osportképen több mint 3000
ezredbeli arc képe található.

Ara 20 kor. Megrendelhető:
Kun József Jenő főhadnagynál,
Tábori posta 632.

NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és
téli velour-, nemez-
bársony-, selyem-
kalapok nagy va-
lasztékban megér-
keztek utolérhetet-
len olcsó árban,
míg a készlet tart.
Fátyol, szalag, vi-
rág- és tolltűzések.
Gyászkalapok min-
den árban. Atala-
kítások, díszítések
legolcsóbb árban,
ugyszintén szőr-
mében is a legdi-
vatosabb gallérok s
muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

Házvezetőnő

lelkismeretes,
megbízható, a
háztartáshoz,
ugyszintén a
gyermekneve-
léshez alapos-
san ért, meg-
felelő

állást keres.

Szamatóriumaba, internátusba is el-
menne. — Cím: Budapest, V., Árpád-u.
6. I., 4. Baier.

MENETREND

Budaestről érk. délután	1:00
éjjel	8:01*
	12:24
	8:59
Budaestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	12:45
	5:28
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	8:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:42
délután	1:21
éjjel	11:50
Ujvidékre ind. délután	1:48
éjjel	8:26*
	4:44
Szegedről érk. délelőtt	7:42
délután	12:40
éjjel	8:07
Szegedre ind. délelőtt	6:15
délután	1:30
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57
Cservendka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról érk.	11:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Filók: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkvenica.
Befizetett alaptőke 10.000.000 és tartalékalap 2.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetettek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbir-
tokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsajt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel)
pupilláris biztosságú, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.

Árusztály. Árusít előnyös áron: legjobb belkődi gyártmányu arató-, fűkaszaló- és vetőgépeket, cséplőgépgarnitúrákat kukorica-
kapáló és sornivelő ekéket, boronákat, szeceksavágó-, daráló-, valamint egyéb gazdasági gépeket.